

Εννοιες και διλλήματα στη συντήρηση των μουσικών οργάνων

Εισηγητής: Δρ. Αναστάσιος Κουτσουρής

Επίκουρος Καθηγητής στο τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης του ΤΕΙ Αθήνας.

Περίληψη

Αντικείμενο της συγκεκριμένης παρουσίασης αποτέλεσε η διερεύνηση των πεδίων που συνδέονται αφενός με τα μουσικά όργανα ως αντικείμενα χρήσης, αλλά και ως αντικείμενα ιστορικής και αισθητικής σημασίας, και αφετέρου με τη διατήρηση, τη διαχείριση και την παράδοσή τους στις επόμενες γενεές.

Αρχικά αναλύθηκε μεθοδικά τι σημαίνει συντήρηση και πώς η μεθοδολογία προσέγγισης ποικίλει ανάλογα με το είδος του αντικειμένου που πρόκειται να εφαρμοστεί. Αν π.χ. σε ένα βιομηχανικό αντικείμενο μαζικής παραγωγής, σκοπό της συντήρησης αποτελεί η επαναφορά του σε λειτουργία ή χρήση, αντίθετα στα έργα τέχνης και στα αντικείμενα ιστορικής σημασίας η συντήρηση αναλαμβάνει, όχι μόνο να αναστρέψει τους παράγοντες και μηχανισμούς που προκαλούν φθορές και αλλοιώσεις, αλλά επιπροσθέτως να διασώσει τις ιστορικές και αισθητικές πληροφορίες που το έργο τέχνης εμπεριέχει. Ομοίως ένα μουσικό όργανο, μολονότι αποτελεί αντικείμενο χρήσης και επομένως δεν συγκαταλέγεται στα έργα τέχνης, εφόσον για κάποιους συγκεκριμένους λόγους, κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς, ιστορικής μνήμης, σπανιότητας, κατασκευαστικής τεχνικής κ.α. καταταχθεί στη συνείδησή της σύγχρονης κοινωνίας ως αντικείμενο ιστορικής σημασίας, τότε η συντήρηση θα πρέπει να διασώσει όλες αυτές τις πληροφορίες που το αντικείμενο αυτό μεταφέρει και που αφορούν την ιστορία του, την τεχνική κατασκευής του, άλλα επιπροσθέτως και τις μαρτυρίες που προκύπτουν από τη χρήση του.

Στη συνέχεια επιχειρήθηκε μια σύντομη αναφορά στη συλλεκτική δραστηριότητα στην Ελλάδα, στα πιθανά κίνητρα δημιουργίας μιας συλλογής μουσικών οργάνων, καθώς και στις πρακτικές διαχείρισης, τις διαδικασίες δηλαδή που ένας συλλέκτης πρέπει να ακολουθήσει για την οργάνωση, την προστασία, την προβολή και τη βιωσιμότητά της. Στο πλαίσιο της διατήρησης - διάσωσης, έγιναν αναφορές σε ενδεικτικά παραδείγματα εφαρμογής, δόκιμων ή αδόκιμων επεμβάσεων, αναδεικνύοντας θέματα τεχνικά, αλλά κυρίως εννοιολογικά σχετικά με τα κριτήρια και τη σκοπιμότητα της συντήρησης ενός μουσικού οργάνου.